

INFORME D'AFECTACIÓ D'UNA ESTRUCTURA
DOCUMENTADA A LA INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA
PREVENTIVA (CONTROL ARQUEOLÒGIC) ALS
CARRERS COMERCIAL 15-19, RIBERA 5-7, PASSEIG
PICASSO 38-40 (BARCELONA).

**Data de la intervenció: 31 de Gener al 15 de Febrer de
2008.**

CODI MHCB: 016/08

Miriam Esqué Ballesta
Febrer de 2008

INDEX

1. INTRODUCCIÓ
2. RESULTATS DE LA INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA
3. AFECTACIÓ DE L'OBRA
4. DOCUMENTACIÓ PLANIMETRICA

1.INTRODUCCIÓ

Amb motiu de les obres de canalització en rasa d'una línia subterrània de baixa i mitja tensió, per tal de connectar-la a la línia ja establerta, a càrrec de l'empresa Fecsa/Endesa - Cill.S.L, s'ha dut a terme durant els dies 31 de Gener a 15 de Febrer de 2008, el control arqueològic preventiu del qual és objecte aquest informe d'afectació.

Les obres requerien l'obertura d'una rasa de 150 m de llargada aproximadament, per 50cm d'amplada, amb una profunditat màxima de 80cm al tram dels carrers Ribera i Pg. Picasso, i d'1m d'amplada assolint una profunditat màxima de 1.30m al carrer Comercial. Donada la importància arqueològica i històrica d'aquesta zona es va prendre la decisió d'efectuar un control arqueològic a càrrec de l'empresa ATICS S.L., sota la direcció tècnica de l'arqueòloga Miriam Esqué Ballesta, amb l'objectiu d'efectuar un control de les obres a realitzar per tal de detectar, documentar i així realitzar un estudi de les possibles restes conservades al subsòl, amb el corresponent recull de la informació històrica necessària per tal d'ampliar els coneixements vigents de la ciutat sobre èpoques anteriors, i finalment l'avaluació de les restes que podrien quedar afectades per les obres .

Per tal de dur a terme els objectius previstos en el projecte d'actuació, i efectuar un control arqueològic per a documentar possibles restes arqueològiques conservades al subsòl que poguessin quedar afectades per les obres, es va procedir a obrir una rasa d'1m d'amplada al carrer Comercial, ja que tant al carrer Ribera com al Pg. de Picasso, la rasa ja havia estat oberta amb anterioritat al control arqueològic pertinent.

Inicialment es va procedir a l'extracció de les llambordes que cobrien la calçada del carrer, amb una potència de 12cm, juntament amb la seva preparació i la capa uniforme de sorres de matriu argilosa que cobrien les estructures documentades fins a una cota d'1m de profunditat en relació a la superfície. Un cop realitzada la tasca d'extracció del paviment de llambordes, es va dur a terme el buidat de la rasa de forma mecànica per part del personal

de l'obra mitjançant una màquina retroexcavadora de mida mitjana, sota el corresponent control arqueològic.

L'actuació arqueològica es va centrar, d'una banda, en el control visual de la realització dels treballs mecànics i, per l'altra, en l'excavació manual per part de la direcció tècnica quan les característiques de la terra extreta o l'aparició d'estructures construïdes així ho van requerir.

2. RESULTATS DE LA INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA.

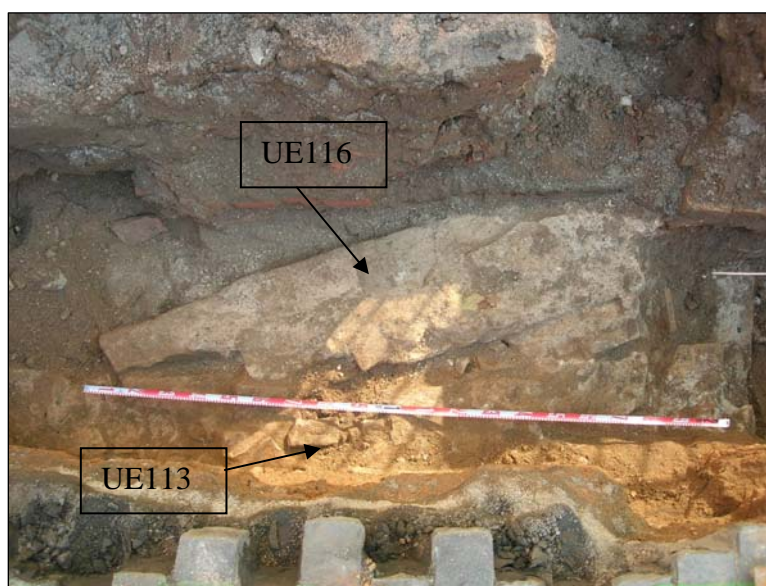
Durant l'actuació tant de la maquinària de l'empresa Fecsa/Endesa - Cill. S.L, com del personal de l'obra, s'han pogut documentar un conjunt d'estructures, i un gran nombre de serveis que circulaven en paral·lel a la rasa efectuada.

La primera estructura que s'ha pogut documentar, són les restes d'un mur UE 113, el qual circula totalment en la mateixa direcció de la rasa del C/ Comercial, i del qual se'n documenten fins a dia d'avui uns 40 m. de llargada, que és el màxim que ha assolit la rasa fins al moment. Es tracta, amb molta probabilitat, d'un mur de façana corresponent als segles XVIII-XIX, el qual presenta una composició de pedres de mida mitjana de forma irregular, lligades amb un morter de calç blanc de matriu sorrenca. Aquest mur es troba documentat a una cota d'1 m. de profunditat respecte a la superfície, i en alguns punts, es conserva fins i tot a 60 cm. de la superfície.

Aquesta estructura UE 113 talla, en diversos punts de la seva construcció, dos murs que es presenten travessats en diagonal a la rasa, els quals tenen una factura diferent de pedres de forma irregular i teules, lligades amb un morter de calç de matriu sorrenca de color cru, del qual fins al moment se'n conserven uns 20cm de potència, donat que es documenten a una cota de 90 cm de la superfície pel que fa a la UE 116, i d'1m respecte a la superfície pel que fa a la UE 117. Així mateix cal esmentar també les restes a 1m de la superfície de la UE 112, que és un mur amb les mateixes característiques, però del qual se n'observen pocs centímetres, i que per la seva posició i direcció, podem dir que es tracta de la continuació de la UE 116.

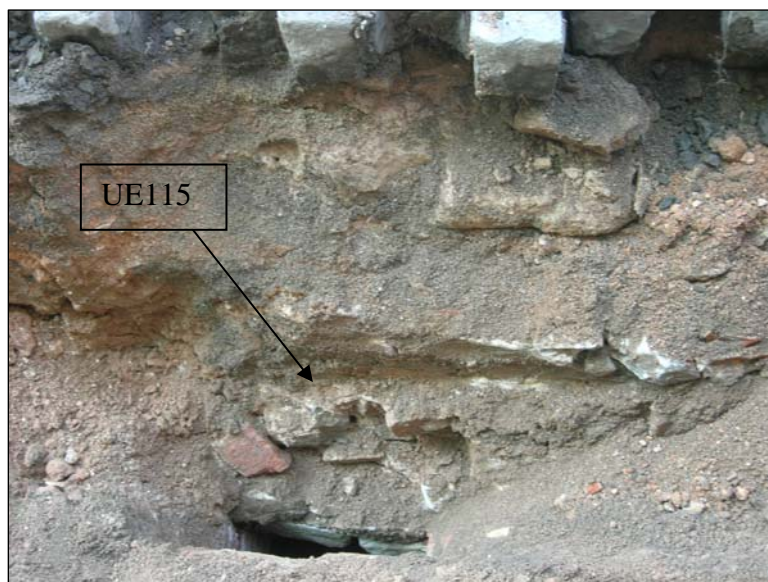
Tots aquests tres murs, les UE 112, 116 i 117, presenten en una de les seves cares, un revestiment de calç.

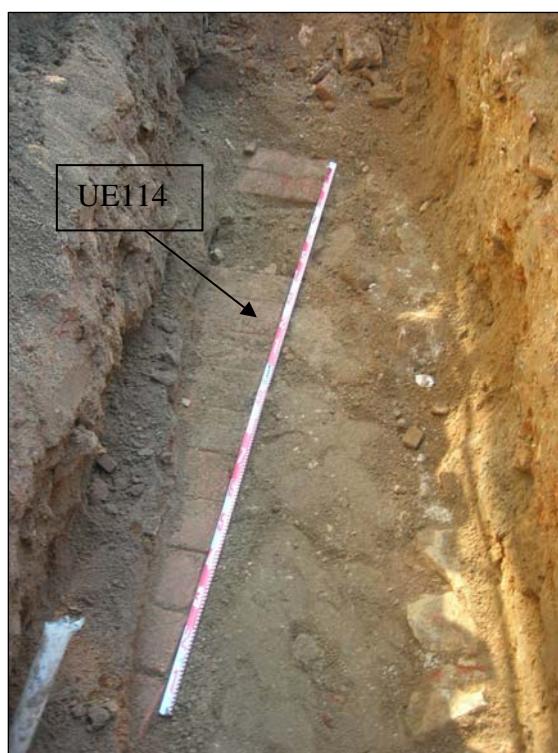
Aquestes estructures, les UE116, 112 i 117, poden correspondre a la trama urbana del s. XVII, en consonància amb les estructures documentades dins el Mercat del Born.

Així mateix, s'han documentat també dues estructures corresponents a desguassos i/o clavegueres d'època contemporània, les UE 115 i 119, les quals

presenten les mateixes característiques constructives: parets realitzades amb teules, i coberta de lloses de pedra rectangulars.

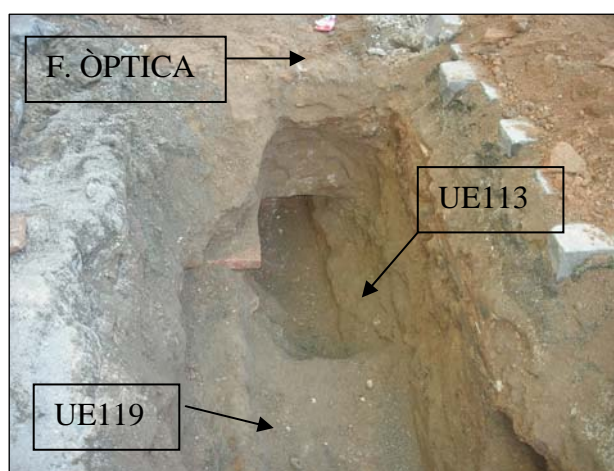
Igualment s'ha documentat un tram d'un servei contemporani UE 114, format per una construcció de teules que cobrien una canalització de plom.

3. AFECTACIÓ DE L'OBRA

Un cop descobertes aquestes estructures i per tal de continuar amb la realització de la rasa, l'empresa FECSA/ENDESA-ESPELSA, requereix el desmuntatge de les estructures detallades a continuació, degut a que l'alçada mínima necessària que requereix el projecte d'instal·lació de la xarxa elèctrica és de 1.30m, i en algun tram de les estructures localitzades no permeten el pas del material necessari per a aquesta instal·lació, entenent per a aquest material els tubs de protecció de les dues línies a instal·lar, tal i com queda reflectit en el projecte d'obra.

Com a resultat d'aquesta situació, de les restes documentades caldria realitzar el desmuntatge parcial de la UE 113, en un tram d'uns 7m a la zona del xamfrà del carrer Comercial amb el carrer Ribera, ja que en aquest punt s'ha localitzat un cop extret el paviment de llambordes, la presència d'un possible servei de fibra òptica, el qual presenta una protecció de formigó d'uns 70cm de potència, la qual cosa només deixa uns 20cm d'alçada per a l'estesa del servei elèctric, en documentar-se la presència del mur UE 113 a 1 m de profunditat.

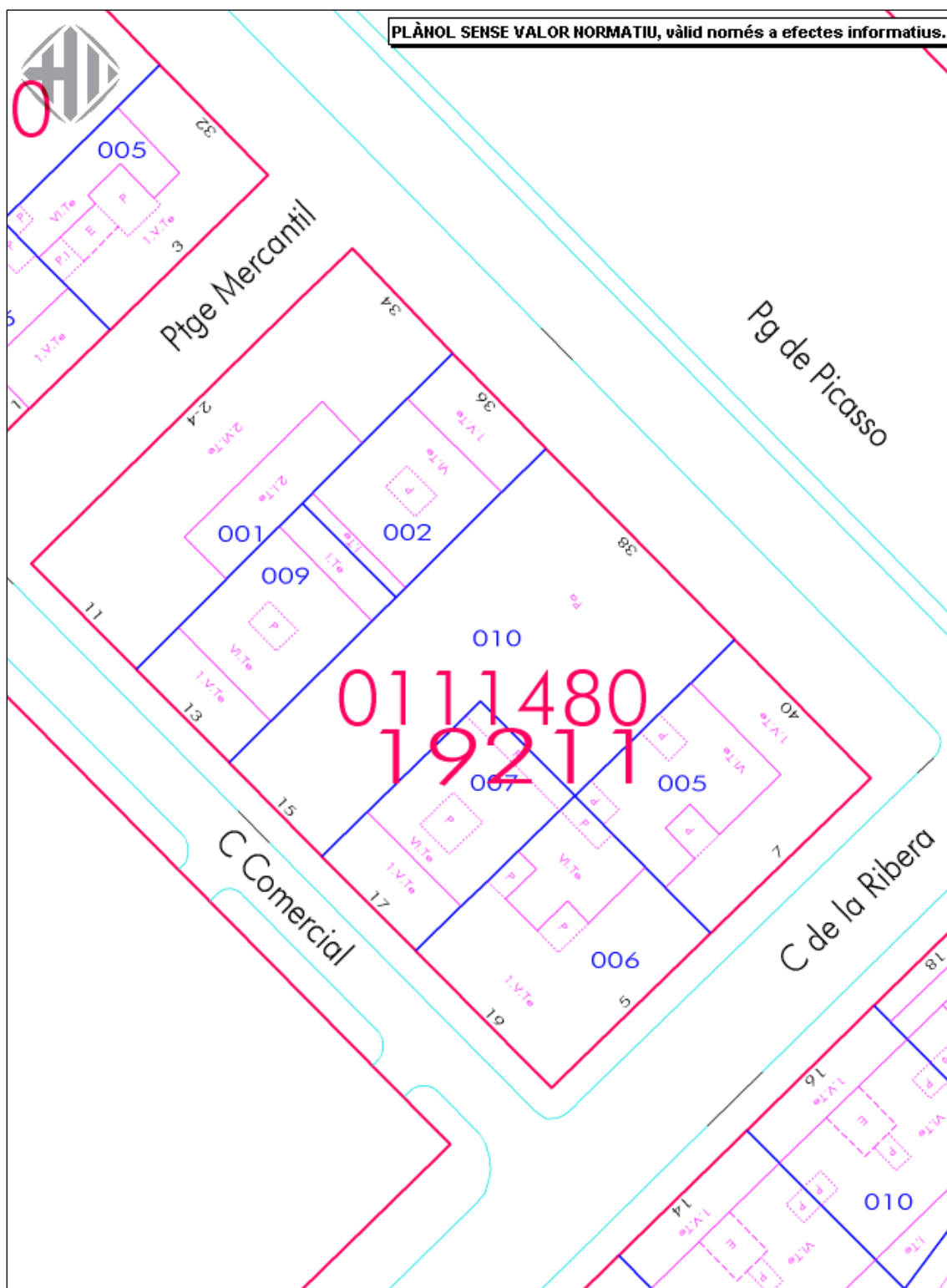
Per tant caldria realitzar el desmuntatge de prop d'uns 50 cm de gruix de la UE 113, en el cas de que la mateixa presenti aquesta potència, la qual cosa actualment no es pot determinar. Aquests 50cm són necessaris per a dipositar-hi els tubs de protecció per a les sis línies de baixa tensió, corresponents a sis tubs de 10/15cm de diàmetre, més les sorres industrials que fan d'aïllant i protecció, juntament amb la capa de formigó que se li afegeix per tal de que quedi com a un sol bloc, segons especificacions de l'obra.

El mur afectat en major o menor mesura fins al moment per aquesta obra és la U.E. 113, sota les condicions esmentades anteriorment.

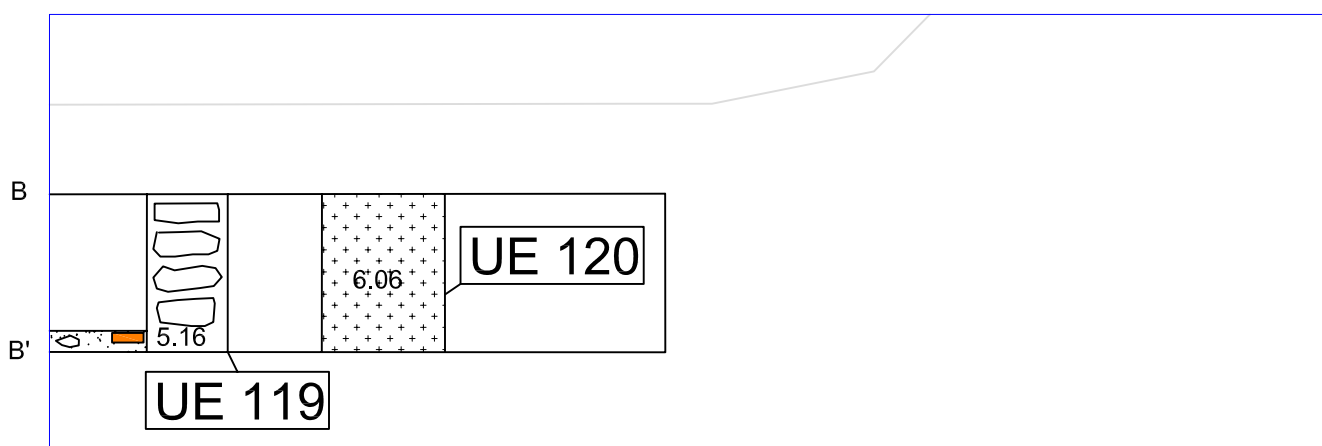
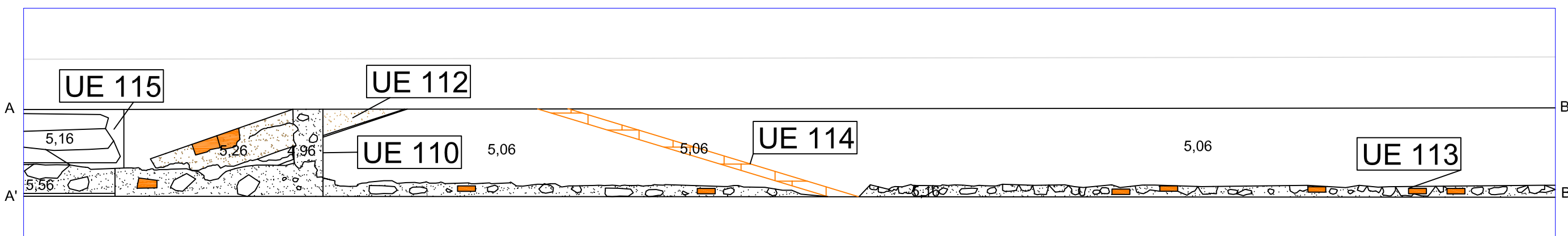
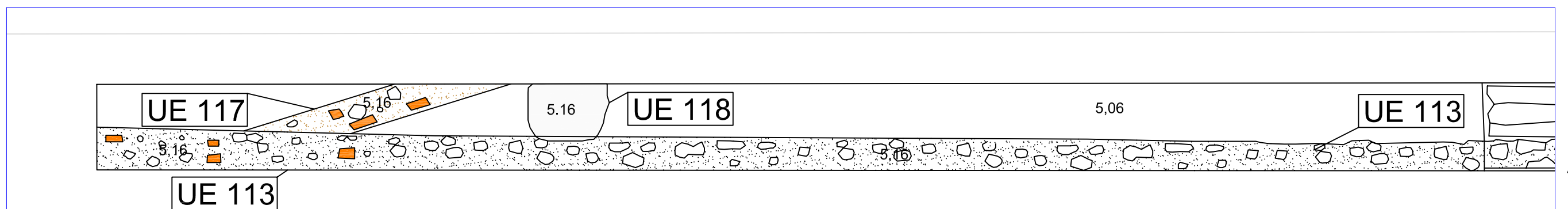
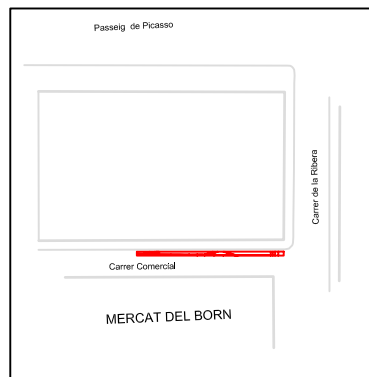
4. DOCUMENTACIÓ PLANIMÈTRICA

1. Plànol de la zona on s'ha realitzat la intervenció.

2. Plànol de situació de la rasa (en verd) on s'ha realitzat el control arqueològic.

- Morter de calç blanc
- Morter de calç beige
- Maons
- Formigó
- Morter blanc, ciment.